

</> Web

CSS: Endre utsjånad og stil på tekst

Skrevet av: Arve Seljebu

Oversatt av: Stein Olav Romslo

Kurs: Web

Tema: Tekstbasert, Nettside

Fag: Programmering, Kunst og håndverk, Norsk

Klassetrinn: 8.-10. klasse, Videregående skole

Introduksjon

I denne oppgåva skal me jobbe vidare med skrift, storleikar og fargar. Me skal utforske ulike skrifttypar, sjå på bakgrunnsfargar og me skal setje CSS på bilete.

Denne oppgåva byggjer på førre oppgåve, CSS: Style nettsider ([./style_nettsider/style_nettsider_nn.html](#)), så viss du ikkje har gjort den anbefalar me å gjere den fyrst. Me skal nemleg fortsetje på koden frå den oppgåva. Eventuelt kan du kopiere koden som ligg nedst på sida der.

Steg 1: Fontar og tekststiler

Me kan endre utsjånaden på teksten ved å endre **skrifttypen** eller **fonten** som det heiter. Dei mest vanlege fontane heiter:

- ☐ Arial
- ☐ Courier New, Courier
- ☐ Garamond
- ☐ Georgia
- ☐ Lucida Sans, Lucida Grande, Lucida
- ☐ Palatino Linotype

- ☐ Tahoma
- ☐ Times New Roman, Times
- ☐ Trebuchet
- ☐ Verdana

Det er ikkje alle fontar som finst på alle datamaskiner, så me bør alltid gi ein **reservefont** òg. Det skal me sjå på etterpå.

Ein font har ein stil, dei som oftast blir brukt er `sans serif` eller `serif`. Under kan du sjå skilnaden på `sans serif` og `serif`. Som du ser er det ikkje store skilnaden, men det utgjør ein liten forskjell for lesaren, nokon er enklare å lese enn andre.

La oss prøve å endre fonten på overskrifta ved å bruke `font-family`-eigenskapane. Viss du ikkje har `index.html` frå *CSS: Style nettsider* (`./style_nettsider/style_nettsider_nn.html`) kan du hente koden ved å kopiere den frå nedst i *CSS: Style nettsider-oppgåva*.

- ☐ Legg til ein font du vil ha på overskrifta på nettsida di i `font-family`. Under har me brukt fonten `impact` med `sans-serif`-stil, men du kan godt velje ein annan.

Merk! I CSS-en har me `font-family: font, skriftstil`. Altså har me namnet på fonten, etterfølgd av kva stil me vil at den skal ha, `sans-serif` eller `serif`.

```
h1 {  
  color: red;  
  background-color: black;  
  font-size: 72px;  
  text-transform: uppercase;  
  text-decoration: underline;  
  text-decoration: blink;  
  font-family: impact, sans-serif;  
}
```

- ☐ No skal du endre fonten for alle avsnitt (<p>).

```
p {  
  font-family: georgia, 'times new roman', serif;  
}
```

Som du ser over står det to skrifttyper etter kvarandre, georgia og times new roman. Dette fortel CSS-en at georgia er førstevalget, og viss denne ikkje finst på maskina til personen som åpner nettsida, så skal den velje times new roman. Times new roman blir difor **reservefonten**.

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Prøv med ulike fontar og sjå kven du likar best. Legg merke til at viss namnet på fonten består av fleire ord, så må du skrive namnet i hermeteikn, som "times new roman".

- ☐ Kven av fontane i lista over synest du er finast?
- ☐ Kva font og skriftstil synest du er enklast å lese?

Du har heilt sikkert andre fontar på datamaskina di enn dei som er nemnt over. Prøv å åpne programmet Word eller Pages og sjå alle fontane du har på datamaskina di.

- ☐ Viss du finn ein du likar, prøv om du kan bruke den på nettsida!

Du kan òg lage teksten som **feit**, *kursiv* eller begge delar ved hjelp av font-stileigenskapar. La oss forandre epostteksten (hugs at me finn den inne i a-taggen).

```
a {  
  font-weight: bold;  
}
```

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Me kan setje teksten til *kursiv*.

```
a {  
  font-style: italic;  
}
```

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

☐ Det er òg ein font-stil-verdi (`font-style`) som heiter "oblique". Korleis ser den ut?

Me kan til og med bestemme kor feit skrifta skal vere ved å bruke eigenskapen `font-weight`. Den brukar verdiar som `normal`, `bold`, `bolder`, `lighter`. Du kan òg bruke tal som 100, 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, og 900, der 100 er den tynnaste og 900 er den tjukkaste. Normal tekst er det same som verdien 400, feit er det same som 700. Derimot har ikkje alle fontar desse verdiane. Så for å vere på den sikre sida er det lurt å bruke `normal` eller `bold` og så bortetter. Overskrifter er vanlegvis sett til feit skrift som standard. Men viss du til dømes ikkje ynskjer at `h2` ikkje skal vere feit må du skrive følgjande:

```
h2 {  
  font-weight: normal;  
}
```

Prøv det!

Steg 2: Kantlinjer!

La oss leggje til ei kantlinje eller ei ramme rundt eit bilete.

```
img {  
  border-color: green;  
  border-width: 5px;  
  border-style: solid;
```

```
}
```

`border-color` bestemmer kva farge ramma eller kantlinja rundt biletet skal ha.

`border-width` er tjukkleiken på ramma som går rundt biletet.

`border-style` er stilen på linja. Denne kan òg vere: `dashed`, `dotted`, `double`, `groove`, `ridge`, `inset`, `outset`.

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

- ☐ Prøv å forandre farge på ramma (her kan du godt bruke heksadesimalar som me brukte i CSS: Style nettsider (`../style_nettsider/style_nettsider_nn.html`)).
- ☐ Prøv å forandre breidda på ramma.
- ☐ Prøv å forandre linjestilen til ramma.

Fann du ein stil du likar?

Ting å prøve ut

- ☐ Du kan setje på kantlinjer på alle slags element. Prøv å setje kantlinjer på dei andre elementa på sida di.

Steg 3: ID-ar og klasser

Me ynskjer å lage eit kontaktavsnitt som er **utheva**. Me kan ikkje bruke `<p>`-taggen fordi det vil endre alle andre avsnitt òg. For å gjere det må me leggje til ein stil for dei paragrafane me vil at skal vere **utheva**. For å gjere dette kan me bruke noko som kallast ID. Denne ID-en gjer at me berre endrar stil på dei taggane som har same ID. Me må endre HTML-koden vår så den ser slik ut:

```
<p id="utheva">Har du sett Felix? Ver snill og kontakt eigaren hans på  
<a href="mailto:egarentilfelix@email.com">egarentilfelix@email.com</a>  
</p>
```

- ☐ La oss gjere den **utheva** og setje ei farge på teksten.

Ved å setje stil på ein ID brukar vi # framfor ID-namnet i CSS-en:

```
#utheva {  
  font-weight: bold;  
  color: red;  
}
```

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Ein ID er unik og kan berre bli brukt ein gong per side. Så kva gjer me viss du vil ha to avsnitt med større skrift? Det kan du løyse ved å bruke klasser. Det fyrste me må gjere er å gi avsnitta eit klassenamn, litt på same måte som me sette ein ID, men no brukar me class.

```
<p class="stor">Han forsvann frå hagen i går.</p>  
<p class="stor"><strong>Takk!</strong></p>
```

Så set me stilen slik at teksten er større for alle avsnitt med class="stor" (legg merke til at me brukar . i staden for #):

```
.stor {  
  font-size: 24px;  
}
```

- ☐ Legg til ein kant rundt klassa .stor og ID-en #utheva
- ☐ Skift font og skrift-stil på klassa .stor og ID-en #utheva.

Det same kan du gjere med <div> - og HTML5 -taggane me brukte i oppgåva HTML: Del inn nettsida (../del_inn_nettsiden/del_inn_nettsiden_nn.html).

Ting du kan prøve

- ☐ Korleis vil du endre sida for å få den til å sjå betre ut? Kanskje du kan prøve å bruke favorittskrifttypen din, favorittfarga di og så bortetter? Bruk gjerne [w3schools.com/css](http://www.w3schools.com/css/) (<http://www.w3schools.com/css/>) for å utforske CSS-verda.
- ☐ Viss du er tidleg ferdig kan du gå tilbake og leggje på ein stil i HTML-

dokumentet frå førre oppgåve.

- ☐ Forresten, visste du at eigenskapane for bakgrunn ikkje berre let deg endre farger, men òg å leggje til eit bilete? Hint: w3schools.com/css - background-image (http://www.w3schools.com/cssref/pr_background-image.asp)

Døme på korleis det kan sjå ut

Døme på korleis sida kan sjå ut

FORVUNNET

Katten Felix

LOST CAT

FELIX
He has orange fur with a black facial smudge.

We miss him very much! If you have seen him,
please, please contact: **020 9671 5467**

Felix er en veldig snill katt. Han liker å kose, sitte foran varmpumpa og lekemusa si. Pelsen hans er **oransje**.

Han forvant fra hagen i går.

Har du sett Felix? Vennligst kontakt eieren hans på eierentilfelix@email.com

Takk!

Bin info
just now

Bin info
just now

Koden for dømet over:

```
<!doctype html>
<html lang="no">
<head>
  <meta name="author" content="#">
  <meta charset="UTF-8">
  <meta name="description" content="Ei side laga for å finne katten Felix">
  <meta name="keywords" content="Felix, katt, forsvunne">
  <title>Katten Felix er forsvunne</title>

  <!-- CSSen for sida -->
  <style>

    body{
      background-color: #F8FAF4;
      text-align: center;
    }

    h1{
      color:red;
      background-color:black;
      font-size:72px;
      text-transform: uppercase;
      text-decoration: underline;
      text-decoration: blink;
      font-family: impact, sans-serif;
    }

    h2{
      font-weight: normal;
    }

    p {
      font-family: georgia, 'times new roman', serif;
    }

    img {
      border-color: green;
      border-width: 5px;
      border-style: solid;
    }

    span {
      color:orange;
    }
```



```

a {
  font-weight: bold;
  font-style: italic;
}

#utheva{
  font-weight: bold;
  color: red;
}

.stor{
  font-size: 24px;
}
</style>

</head>
<body>
<!-- Dette er eit Kodeklubb-prosjekt. Felix er ikkje ekte og er ikkje b
orte. -->
  <h1>Forvunne</h1>
  <h2>Katten Felix</h2>
  
  <p>Felix er ein veldig snill katt. Han likar å kose, sitje framfor
varmepumpa og leikemusa si. Pelsen hans er <span>oransje</span>.
</p>
  <p class="stor">Han forvann frå hagen i går.</p>
  <p id="utheva">Har du sett Felix? Ver snill og kontakt eigaren hans
på <a
    href="mailto:eigarentilfelix@email.com">eigarentilfelix@email.com
  </a></p>
  <p class="stor">Takk!</p>
</body>
</html>

```